

# ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ INFORMACÍ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ

*Ilona Jančářová*  
*2020*

# PRAMENY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Aarhuská úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k ochraně ve věcech životního prostředí (1998 Aarhus)  
Sdělení MZV č. 124/2004 Sb.m.s.

Protokol o integrovaném registru úniků a přenosů znečišťujících látek (PRTR) (Kijev 2003)

# PRAMENY PRÁVA EU

- Směrnice č. 2003/4/EC o **přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí**
- Nařízení 166/2006/ES, kterým se zřizuje **evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek**
- Směrnice 2007/2/ES o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE)

# ÚSTAVNÍ ZÁKLADY - LZPS

## Čl. 17 odst. 1

- Svoboda projevu a **právo na informace** jsou zaručeny

## Čl. 17 odst. 4

- ....právo **vyhledávat a šířit informace** lze **omezit** zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti

## Čl. 17 odst. 5

- Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.
- Podmínky a provedení stanoví zákon

# ÚSTAVNÍ ZÁKLADY

- **Čl. 35 odst. 2**

„Každý má právo na včasné a úplné informace o **stavu životního prostředí a přírodních zdrojů**“

- **Čl. 41 odst. 1**

„Práv uvedených mj. v čl.35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí“.

# PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY

Vše v platném znění:

- Z.č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
- Z.č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- Z.č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě
- Z.č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému
- zvláštní předpisy

# VZTAHY MEZI PŘEDPISY

- Zákon č. 106/1999 Sb. se **nevztahuje** na poskytování informací, **pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování**, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.
- Zákon č. 123/1998 Sb. se **nevztahuje na zpřístupňování statistických informací**

# VZTAHY MEZI PŘEDPISY

- 123/1998 Sb., 106/1999 Sb.
- lex specialis x lex generalis
- Podle kterého zákona budou informace poskytnuty, musí posoudit sám povinný subjekt bez ohledu na formální označení žádosti. Jestliže shledá, že danou informaci nelze považovat za informaci o životním prostředí, musí ještě posoudit svou případnou povinnost ji poskytnout podle zákona 106/1999 Sb.. Není tak možné, aby byla žádost bez dalšího zamítnuta s tím, že se vyžadovaná informace netýká životního prostředí.
- Určující pro postup při vyřizování konkrétní žádosti je povaha požadované informace, konkrétně zda je možné ji podřadit pod definici informace o životním prostředí podle zákona 123/1998 Sb..



# ZÁKON č. 123/1998 Sb.

## Zpřístupňování informací:

- a) aktivní – bez žádosti
- b) pasivní – na žádost

<http://www.portal.gov.cz> (Portál veřejné správy ČR)


– portál informací o ŽP (<http://infozp.env.cz>)

– Meziinformační systém MŽ (<http://mis.cenia.cz>)

# Aktivní zpřístupňování informací

- Zpráva o stavu životního prostředí
- zvláštní právní úprava (EIA, IPPC, prevence závažných havárií, územní plánování aj.)
- další dokumenty (§ 10a)

# Pasivní zpřístupňování informací

- Informace o životním prostředí (§ 2 )
- Subjekty povinné zpřístupnit informace o životním prostředí (§ 2 písm.b)
- Subjekty oprávněné žádat informace (žadatel)  každý

# Povinné subjekty

- Správní úřady a jiné organizační složky státu, tj. orgány moci výkonné a soudní (např. krajský úřad, Česká inspekce životního prostředí aj.), ale nikoli orgány moci zákonodárné, jejich podřízené organizační složky (např. AOPK, Správa NP) a někdejší státní rozpočtové organizace (např. Správa úložišť radioaktivních odpadů).
- Orgány územních samosprávných celků (tj. obecní úřad, starosta, zastupitelstvo aj.)
- Právnícké nebo fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů vykonávají v oblasti veřejné správy působnost vztahující se k životnímu prostředí (jde např. o stráž přírody, mysliveckou stráž, rybářskou stráž nebo lesní stráž, ale může jít též o soudní exekutory vykonávající rozhodnutí ve věci ochrany životního prostředí).
- Tzv. pověřené osoby; kterými mohou být
  - právnické osoby založené, zřízené, řízené nebo pověřené výše uvedenými subjekty (jde např. o příspěvkové organizace - školy, muzea, nemocnice; nebo státní fondy - např. Státní fond životního prostředí),
  - fyzické osoby poskytující služby, které mají vliv na životní prostředí, pověřené k této činnosti výše uvedenými subjekty (zejm. držitelé autorizace dle § 19 zákona EIA nebo o osoby oprávněné k nakládání s odpady dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech).

# Způsob zpřístupňování

- jakákoliv technicky proveditelná forma
- přímé nahlížení do písemností nebo jiných souborů informací
- pořizování výpisů, opisů nebo kopií žadatelem v prostorách povinných subjektů

# Forma žádosti:

- ústně
- písemně
- telefonicky
- elektronicky
- faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou
- výzva k upřesnění žádosti (žádost je nesrozumitelná, příliš obecně formulovaná, telefonická, kterou nelze neprodleně vyřídit apod.)

# Forma zpřístupnění informace

1. volba žadatele
2. jiná forma s ohledem na splnění účelu žádosti a její optimální využití žadatelem
3. bližší podmínky zpřístupnění (§ 10)

# Lhůta pro zpřístupnění informace:

- bez zbytečného odkladu
- do 30 dnů od obdržení žádosti
- do 60 dnů prodloužená lhůta



# Zpoplatnění zpřístupnění info

- Možnost žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli (§ 10/3)
- Veřejně přístupné sazebníky úhrad

# Způsoby vyřízení žádosti

- a) zpřístupnění informace
- b) sdělení, že povinná osoba požadovanou informací nemá a ani nemá povinnost ji mít, případně postoupení žádosti příslušné osobě
- c) výzva k upřesnění žádosti
- d) odepření požadované informace zpřístupnit
- e) žádná reakce

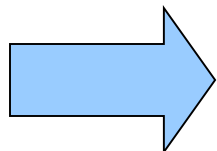
# Odepření přístupu k informacím

- Obligatorní (§ 8)
- Fakultativní (zpřístupnění informace může být odmítnuto)

Jen ze zákonem stanovených důvodů!

# Opravné prostředky

Žádost

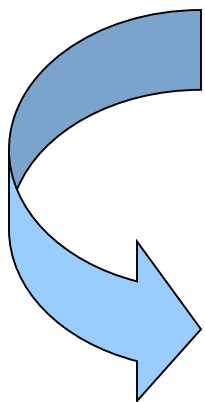


rozhodnutí o odepření

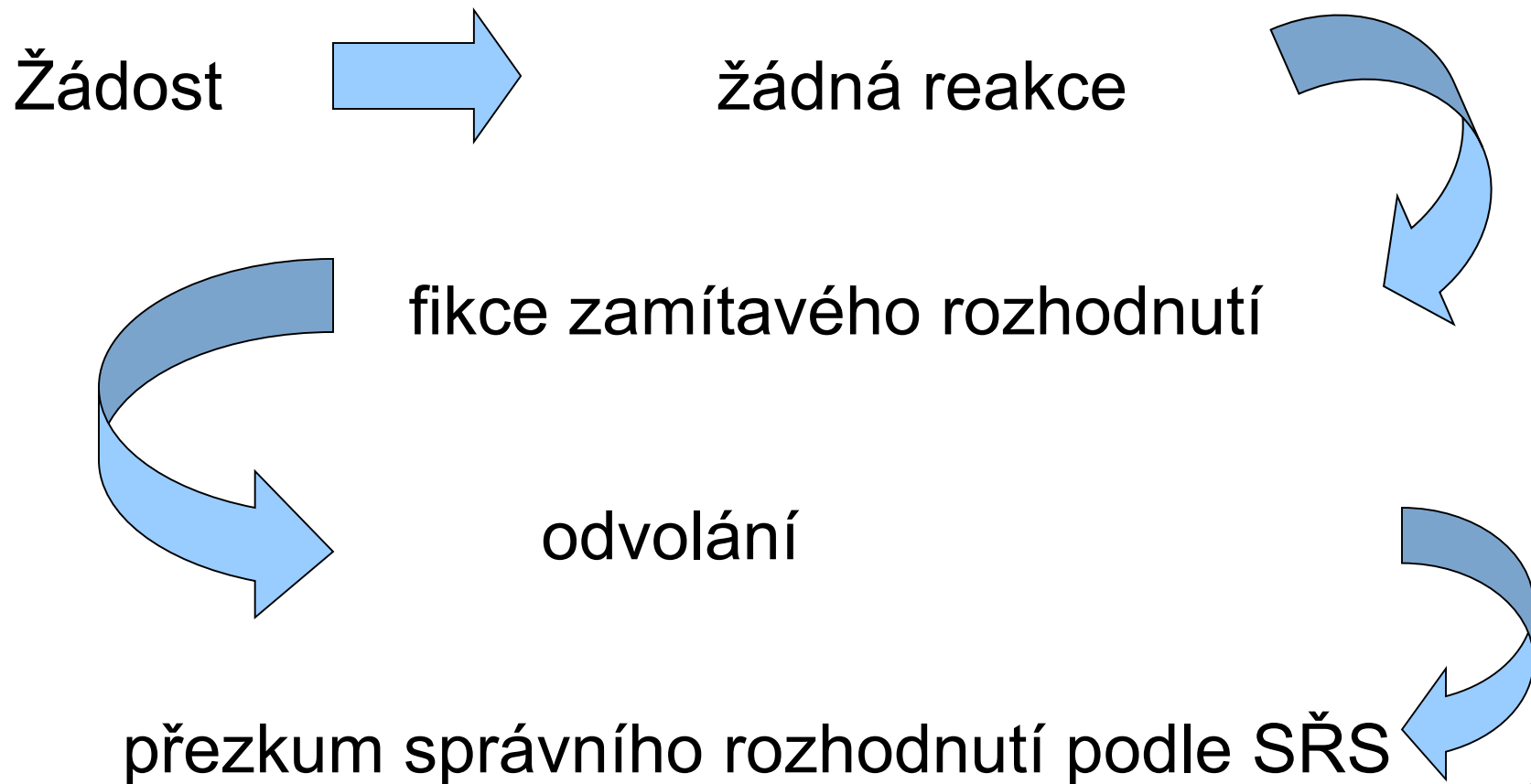


odvolání

přezkum správního rozhodnutí  
podle SŘS



# Opravné prostředky



# JUDIKATURA

- Nálezy ÚS č. 95/2000 Sb. a č. 143/2002 Sb. ÚS (sp. zn. I. ÚS 512/02).
- Nález ÚS sp. zn. I. ÚS 260/06
- NSS ze dne 17. 12. 2014, čj. 1 As 189/2014-50)
- Nález ÚS, sp. zn. Pl. ÚS 17/95, usnesení ÚS, sp. zn. I. ÚS 282/97
- Usnesení ÚS, sp. zn. II. ÚS 42/05
- Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27.04.2007, čj. 9 Ca 270/2004-39
- Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2005, čj. 22 Ca 442/2003-30
- NSS ze dne 21. 12. 2005, č.j. 5 As 47/2004-36
- NSS ze dne 6. 10. 2009, č.j. 2 Ans 4/2009-93 a další